

Sygn. akt V CNP 67/12

POSTANOWIENIE

Dnia 6 września 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Pietrzykowski (przewodniczący)

SSN Anna Kozłowska

SSN Krzysztof Strzelczyk (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi U. BT spol. s.r.o. z siedzibą w Zariečie
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku
Sądu Rejonowego w B.

z dnia 20 października 2010 r.,

w sprawie z powództwa D. D.

przeciwko U. BT spol. s.r.o. z siedzibą w Zariečie

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 6 września 2013 r.,

odrzuca skargę.

Uzasadnienie

Pozwana U. BT spol. s.r.o. z siedzibą w miejscowości Zariečie (Słowacja) złożyła skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 20 października 2010 r.

Pozwana wywodziła, że zaskarżony wyrok został wydany z naruszeniem podstawowych zasad porządku prawnego dotyczących sposobu doręczania pism sądowych w państwach członkowskich Unii Europejskiej w sprawach cywilnych przez zastosowanie art. 1135⁵ § 2 k.p.c. a pominięcie rozporządzenia nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007r. dotyczącego doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych.

Skarżąca podniosła, że wydany wyrok spowodował po jej stronie szkodę przez skierowanie przez powódkę tytułu wykonawczego do egzekucji, co skutkowało dokonaniem przez komornika zajęć rachunków bankowych pozwanej oraz jej majątku trwałego na kwotę około 18 000 Euro i wyegzekwowanie od pozwanej do dnia złożenia skargi kwoty 5 539,73 Euro.

Skarżąca wskazała, że w sprawie zachodzi wyjątkowy wypadek, który uniemożliwił skorzystanie z przysługującego jej środka zaskarżenia, bowiem dowiedziała się o istnieniu prawomocnego wyroku w momencie wszczęcia przez komornika egzekucji, tj. w dniu 29 listopada 2011r. Ze względu na barierę językową, brak wiedzy pozwanej na temat możliwości zaskarżenia wyroku wg. prawa polskiego, odmienności przepisów prawnych polskich i obowiązujących na Słowacji oraz konieczność poszukiwania profesjonalnego pełnomocnika w Polsce posługującego się językiem słowackim i wyjaśnianiu podstaw do wydania przez Sąd polski wyroku, pozwana nie była w stanie dotrzymać terminów zawitych zastrzeżonych dla złożenia odpowiednich środków zaskarżenia. Zdaniem pozwanej

nie była więc możliwa zmiana lub uchylenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych, ze względu na upływ terminów do ich wniesienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest służącym co do zasady od prawomocnego orzeczenia sądu odwoławczego nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego celem jest uzyskanie prejudykatu umożliwiającego dochodzenie roszczeń odszkodowawczych za szkodę wyrządzoną tzw. bezprawiem sądowym (art. 417¹ § 2 k.c.).

Skarga przysługuje od prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, gdy przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Wyjątkowo, w wypadkach określonych w art. 4241 § 2 k.p.c., skarga przysługuje także od orzeczenia wydanego przez sąd pierwszej instancji lub drugiej instancji, w odniesieniu do których strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych. Wyjątek od zasady wskazanej w art. 4241 § 1 k.p.c. dotyczy sytuacji, w której nieskorzystanie przez stronę z przysługujących jej środków prawnych wywołane zostało nadzwyczajnymi wypadkami, których zaistnienie należy wykazać oraz występowania niezgodności z prawem o kwalifikowanym charakterze, wynikającej z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela.

Użyte w art. 424¹ § 2 k.p.c. pojęcie „wyjątkowego wypadku” dotyczy zarówno przyczyn niezgodności z prawem wyroku ocenianych w kontekście naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela, jak i przesłanek, dla których strona postępowania sądowego nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych do zaskarżenia orzeczenia (zob. Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2012 r. II BP 16/11, niepubl.; z dnia 12 maja 2011 r., II BU 10/10, niepubl.; z dnia 10 sierpnia 2010 r., II CNP 39/10, niepubl.).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że każde z sześciu wymagań przewidzianych w art. 424⁵ § 1 k.p.c. jest indywidualne i niezależne, a zatem każde powinno być wyraźnie wyodrębnione i wypełnione. Brak choćby jednego z nich powoduje, że skarga jest dotknięta istotną wadą, nienaprawialną w trybie właściwym dla usuwania braków formalnych i podlega odrzuceniu a limie (por. postanowienia z dnia 7 lutego 2008 r., IV CNP 223/07, niepubl.; z dnia 17 czerwca 2008 r., I BU 18/07, niepubl.; z dnia 16 października 2009 r., IV CNP 56/09, niepubl.; z dnia 5 sierpnia 2010 r., IV CNP 44/10, niepubl.; z dnia 17 sierpnia 2010 r.).

Zgodnie z art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. skarżący, który wnosi skargę stosując art. 424¹ § 2 musi "wykazać" (a więc nie "wskazać", "przytoczyć" czy „uwiarygodnić”), że występuje wyjątkowy wypadek uzasadniający wniesienie skargi.

W judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że wyjątkowe wypadki, o których mowa w art. 424¹ § 2 k.p.c., obejmują tylko okoliczności odnoszące się do nieskorzystania przez stronę z przysługujących jej środków zaskarżenia z przyczyn od niej niezależnych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2013 r., I CNP 13/13, niepubl.; z dnia 4 sierpnia 2011 r., I CNP 98/10, niepubl.; z dnia 5 września 2011 r., II CNP 21/11, niepubl.; z dnia 29 stycznia 2009 r., II CNP 130/08, niepubl.).

Jako przykłady „wyjątkowych wypadków” w orzecznictwie podaje się między innymi ciężką chorobę strony uniemożliwiającą podjęcie rozsądnej decyzji co do zaskarżenia niekorzystnego dla niej orzeczenia sądu pierwszej instancji, katastrofę, klęskę żywiołową, uzyskanie błędnej informacji od pracownika sądu co do sposobu i terminu zaskarżenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2006 r. III CNP 4/06, OSNC 2006, nr 6, poz. 113; z dnia 29 listopada 2006 r., II CNP 85/06, niepubl.; z dnia 7 lutego 2008 r., IV CNP 217/07, OSNC-ZD 2008, nr 4, poz. 114; z dnia 14 października 2010 r., I CNP 52/10, niepubl.).

W ocenie Sądu Najwyższego w składzie rozpoznającym skargę pozwanej okoliczności powołane w skardze nie mogą być uznane za wyjątkowy wypadek uzasadniający wniesienie skargi (art. 424¹ § 2 k.p.c.) .Skarżąca powołując się na

trudności związane z nieznaną języka polskiego i polskich przepisów prawa z niewyjaśnionych przyczyn pominęła, że fachowego pełnomocnika władającego językiem polskim ustanowiła już w dniu 2 grudnia 2011 r., (k. 157 akt) celem złożenia skargi o wznowienie postępowania, która w związku z treścią art. 407 § 1 *in fine* k.p.c. oraz zarzutem stawianym w postępowaniu skargowym, mogła stanowić skuteczny środek zmierzający do zmiany kwestionowanego orzeczenia.

Ponieważ nie można przyjąć, że zostało spełnione wymaganie z art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., Sąd Najwyższy na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c. odrzucił skargę.